

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

06 septembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul Penal lărgit în componența:

președinte

judecători

DIACONU Iurie

CATAN Liliana

STRATULAT Galina

BURDUH Victor

BOICO Victor

a judecat, fără participarea părților, recursul ordinar, împotriva deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 18 ianuarie 2021 declarat de avocatul TARLEV Pavel în comun cu inculpatul

TOPADA Boris XXXXX, născut la XXXXX,
domiciliat în XXXXX.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 03.03.2020 – 24.06.2020;

Instanța de apel: 04.08.2020 – 18.01.2021;

Instanța de recurs: 02.04.2021 – 06.09.2021.

Asupra recursului ordinar declarat Colegiul Penal lărgit

c o n s t a t ă :

1. Prin sentința judecătorească Cimișlia, sediul central, din 24 iunie 2020, Topada Boris a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 287 alin. (1) Cod penal la muncă neremunerată în folosul comunității pe un termen de 200 (două sute) ore.

Cheltuielile judiciare în sumă de 768 lei au fost trecute în contul statului.

Acțiunea civilă a fost admisă parțial, dispunându-se încasarea din contul lui Topada Boris în beneficiul lui Zlatov Veaceslav a 2548,63 (două mii cinci sute patruzeci și opt lei 63 bani) lei cu titlu de prejudiciul material, **5000 (cinci mii) lei** cu titlu de prejudiciul moral și 20000 (douăzeci mii lei) cu titlu de cheltuielile de asistență juridică.

2. Pentru a se pronunța în sensul celor expuse, prima instanță a constatat, că Topada Boris la 06 ianuarie 2019, aproximativ la orele 23:00, aflându-se pe str. Ștefan cel Mare din XXXXX, a încălcat grosolan ordinea publică, **a manifestat o vădită lipsă de respect față de societate** și normele morale de conviețuire unanim recunoscute, s-a exprimat cu cuvinte necenzurate, însoțite de amenințarea aplicării violenței asupra persoanelor, având un comportament violent prin acțiuni ce se deosebesc printr-o obrăznicie deosebită, din scopuri huliganice **i-a aplicat în regiunea capului lui Zlatov Veaceslav cu un obiect dur-contondent de formă unghiulară neidentificat în cadrul urmăririi penale**, cauzându-i leziuni corporale ușoare sub formă de plagă pe cap.

În drept, aceste acțiuni ale inculpatului, prima instanță le-a încadrat în baza art. 287 alin. (1) Cod penal – *huliganismul, adică acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanelor sau de amenințarea cu aplicarea unei asemenea violențe, de opunerea de rezistență violentă reprezentanților autorităților sau altor persoane care curmă actele huliganice, precum și acțiunile care, prin conținutul lor, se deosebesc printr-un cinism sau obrăznicie deosebită*, deoarece semnul calificativ „săvârșită cu aplicarea altor obiecte pentru vătămarea integrității corporale și sănătății” nu și-a găsit confirmare, învinuirea fiind bazată pe presupuneri, organul de urmărire penală neîntreprinzând măsuri legale întru a stabili obiectul presupus a fi folosit de inculpat și a depista urmele infracțiunii. Totodată, semnul calificativ „*exprimând o vădită lipsă de respect față de societate*” nu se regăsește în dispoziția normei prevăzute de art. 287 alin. (1) Cod penal.

Prima instanță a statuat că scopurile pedepsei penale vor fi atinse prin aplicarea sancțiunii cu muncă neremunerată în folosul comunității, or inculpatul a săvârșit o infracțiune mai puțin gravă, se află pentru prima oară pe banca de acuzare și nu au fost stabilite circumstanțe ce ar agrava răspunderea penală.

De asemenea acțiunea civilă este parțial întemeiată, quantumul prejudiciului material solicitat în mărime de 2548,63 lei fiind pe deplin probat, iar quantumul solicitat cu titlu de prejudiciu moral în mărime de 500000 lei este exorbitant, suma de **10000 lei** fiind o compensare echitabilă, menită să aducă satisfacție părții civile și să nu fie povară pentru partea civilmente responsabilă. Totodată, Zlatov Veaceslav a achitat pentru serviciile de asistență juridică în mărime de 20000 lei, sumă dispusă a fi încasată din contul inculpatului.

În continuare, prima instanță a dispus punerea în seama statului a cheltuielilor de judecată în sumă de 768 lei deoarece inculpatul nu este angajat în câmpul muncii și nu are surse de venit precum și fiindcă, statul, în persoana organului de urmărire penală a necesitat dispunerea efectuării expertizei.

3. Împotriva sentinței, apeluri, în termen, au declarat acuzatorul de stat Hadji Evgheni, partea vătămată Zlatov Veaceslav și avocatul Tarlev Pavel, în numele inculpatului.

3.1. Acuzatorul de stat prin apelul declarat a solicitat casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit căreia Topada Boris să fie recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 287 alin. (3) Cod penal la închisoare pe un termen de 3 ani, a cărei executare să fie suspendată condiționat pe un termen de probațiune de 3 ani cu obligarea să nu frecventeze locuri publice pe timp de noapte; să participe la un program special de tratament sau de consiliere în vederea reducerii comportamentului violent; să participe la programe probaționale; să presteze muncă neremunerată în folosul comunității în mărime de 100 ore și să fie supus monitorizării electronice, dar nu mai mult de 6 luni.

A admite integral acțiunea civilă cât și a pune în seama inculpatului cheltuielile judiciare suportate pentru efectuarea raportului de constatare nr. 201914P0032 din 18.01.2019-3201ei și pentru efectuarea raportului de expertiză medico-legală nr. 201914D0092 din 20.06.2019 448 lei.

În susținerea apelului acuzarea a indicat că recalificarea acțiunilor inculpatului în baza art. 287 alin. (1) Cod penal contravine datelor conținute în probele administrate.

În pofida nerecunoașterii vinei de către inculpat, vinovăția acestuia și-a găsit confirmare prin declarațiile părții vătămate Zlatov Veceslav care a mărturisit că din automobilul oprit din greșeală a coborât Topada Boris care l-a numit cu cuvinte necenzurate și, deschizând portbagajul mașinii, a luat un obiect, asemănător unei bâte și l-a lovit în regiunea capului, pierzându-și cunoștința, iar potrivit informației nr. 23 din 07.01.2019 Zlatov Veceslav la 07.01.2019, în jurul orei 00:45, a fost internat că în Secția Traumatologie a Spitalului or. Comrat având leziuni corporale.

Mai mult, prin raportul de constatare nr. 201914P0032 din 18.01.2019 a fost stabilit că la Zlatov Veceslav au fost depistate leziuni corporale ușoare sub formă de sub formă de plagă pe cap care a fost cauzată prin acțiunea traumatică a unui corp dur-contodent de formă unghiulară, concluzie confirmată și de medicul-expert, prin raportul de expertiză medico-legală nr. 201914D0092 din 20.06.2019.

Prin urmare, în cadrul cercetării judecătorești au fost acumulate probe pertinente și concludente, care confirm că Topada Boris a săvârșit huliganism agravat.

3.2. Partea vătămată a contestat sentința atât în partea penală cât și cea civilă.

Apelantul a considerat că, concluziile primei instanțe de a recalifica acțiunile inculpatului sunt nefondate, or prin raportul de constatare medico-legală nr. 201914P0032 din 18.01.2019 și raportul de expertiză medico-legală nr. 201914D0092 din 20.06.2019 s-a conchis că lui Zlatov Veceslav i-au fost cauzate cu un obiect dur-contodent de formă unghiulară, leziuni corporale ușoare.

La fel, în acțiunile lui Topada Boris urmează a fi reținut semnul calificativ „*exprimând o vădită lipsă de respect față de societate*”, dispozițiile prevederilor art. 287 alin. (3) Cod penal prevăzând un asemenea calificativ.

Totodată, reieșind din circumstanțele enunțate, pedeapsa aplicată inculpatului este prea blândă, nefiind proporțională cu fapta comisă, personalitatea lui Topada Boris cât și comportamentul ultimului în momentul comiterii infracțiunii și după consumarea infracțiunii.

De asemenea, partea motivată a sentinței este contradictorie cu dispozitivul acestei, în latura civilă.

Astfel, dacă în partea motivată a sentinței s-a indicat că 10 000 lei este un quantum echitabil prejudiciului moral, atunci în dispozitivul sentinței prima instanței s-a dispus încasarea doar a 5000 lei cu titlul de prejudiciu moral.

În continuare, titularul a indicat și că nu poate accepta suma de 10000 lei, ea fiind disproporțional de mică în raport cu suferințele fizice și psihice cauzate și nu duce la o satisfacție echitabilă persoanei vătămate și că numai suma solicitată în acțiunea civilă, este una echitabilă în coraport cu suferințele fizice și psihice suportate.

3.3. Avocatul prin apelul declarat în numele inculpatului a motivat că sentința, în partea admiterii prejudiciului moral în mărime de 5000 lei și a cheltuielilor juridice în mărime de 20000 lei, este nefondată deoarece partea vătămat în susținerea pretenției privind încasarea prejudiciului moral, a invocat doar

prevederile legale stipulate la art. 1422-1423 Cod Civil, fără de a specifica ce gen de suferințe psihice sau fizice i-au fost cauzate, întinderea cuantumului prejudiciului moral, modalitatea de apreciere, etc, cuantumul prejudiciului moral solicitat fiind neprobat prin descrierea suferințelor psihice și fizice suportate.

În ceea ce privește încasarea cheltuielilor de judecată în mărime de 20000 lei, a considerat că acestea sunt exagerate, deoarece reprezentantul părții vătămate nu a efectuat nici un raport asupra cauzei și anume acțiunile întreprinse de acesta pe dosar. A m-ai indicat că în conformitate cu jurisprudența CEDO, instanța trebuie să stabilească dacă cheltuielile și plățile a căror rambursare este solicitată, sunt real și necesar expuse și dacă ele sunt rezonabile referitor la mărimea lor și complexitatea cauzei, bazându-se pentru apreciere pe elemente cum ar fi numărul orelor de muncă a avocatului cât și pe tariful pentru orar.

4. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 18 ianuarie 2021 a fost respins ca nefondat apelul avocatului Tarlev Pavel declarat în numele inculpatului și admise apelurile acuzatorului de stat Hadji Evgheni și a părții vătămate Zlatov Veaceslav, casată sentința, rejudecată cauză și pronunțată o nouă hotărâre prin care:

Topada Boris a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 287 alin. (3) Cod penal la închisoare pe un termen de 3 ani, a cărei executare a fost suspendată condiționat pe un termen de probațiune de 1 an, obligându-l să nu-și schimbe domiciliul fără consimțământul organului competent.

Acțiunea civilă a fost se admisă parțial, dispunându-se încasarea din contul lui Topada Boris în beneficiul lui Zlatov Veaceslav a prejudiciului material în sumă de 2548, 63 (două mii cinci sute patruzeci și opt lei 63 bani) lei, a prejudiciului moral în sumă de 20000 (două zeci mii) lei și a cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 20000 (două zeci mii) lei.

S-a dispus încasarea din contul lui Topada Boris în contul statului cheltuielile judiciare în sumă de 448 (patru sute patruzeci și opt) lei.

4.1. Reieșind din declarațiile părții vătămate Zlatov Veaceslav (f.d. 35), informația nr. 23 din 07.01.2019 (f.d. 27), raportul de constatare nr. 201914P0032 din 18.01.2019 (f.d. 37) și raportul de expertiză judiciară nr. 201914D0092 din 20.06.2019 (f.d. 40), **instanța de apel a constatat** că Topada Boris, la 06 ianuarie 2019, aproximativ la orele 23:00, aflându-se pe str. Ștefan cel Mare din XXXXX, a încălcat grosolan ordinea publică, a manifestat o vădită lipsă de respect față de societate și normele morale de conviețuire unanim recunoscute, s-a exprimat cu cuvinte necenzurate, însoțite de amenințarea aplicării violenței asupra persoanelor, având un comportament violent prin acțiuni ce se deosebesc printr-o obrăznicie deosebită, din scopuri huliganice i-a aplicat în regiunea capului lui Zlatov Veaceslav cu un obiect dur-contondent de formă unghiulară neidentificat în cadrul urmăririi penale, cauzându-i leziuni corporale ușoare sub formă de plagă pe cap și a încadrat acțiunile acestuia în baza art. 287 alin. (3) Cod penal – *huliganismul agravat, adică acțiunile prevăzute la alin. (1) sau (2), dacă au fost săvârșite cu aplicarea sau cu încercarea aplicării armei sau a altor obiecte pentru vătămarea integrității corporale sau sănătății.*

De asemenea, studiind materialele cauzei, analizând hotărârea judecătorească atacată, în raport cu circumstanțele cauzei cât și apreciind gravitatea faptei săvârșite,

personalitatea inculpatului, care conform caracteristicii eliberate de către Primăria s. Bașcalia se caracterizează pozitiv la locul de trai, *a comis o infracțiune mai puțin gravă*, nu este cunoscut cu antecedente penale precum și comportamentul inculpatului după săvârșirea infracțiunii prin colaborarea cu organele de urmărire penală și recunoașterea vinei, instanța de apel a conchis că prima instanță a aplicat o pedeapsă prea blândă, deoarece nu s-a ținut cont în deplină măsură de prevederile art. 75 Cod penal.

Cerința procurorului privind încasarea cheltuielilor judiciare suportate pentru efectuarea expertizei judiciare din contul inculpatului a fost considerată întemeiată și s-a dispus încasarea de la Topada Boris în beneficiul statului a sumei de 448 lei cu titlu de cheltuieli de judecată pentru efectuarea expertizei supra menționate.

Instanța de apel a conchis că instanța de fond corect a încasat de la Topada Boris în beneficiul lui Zlatov Veaceslav, prejudiciul material, prejudiciul moral precum și cheltuielile de asistență juridică, conchizând temeinicia sentinței în partea încasării prejudiciului material și a cheltuielilor de judecată.

Totodată, instanța de apel a apreciat că încasarea doar a 5000 lei cu titlu de prejudiciu moral nu aduce compensare poate aduce satisfacție persoanei vătămate și mărit quantumul acestuia până la suma de 20000 lei.

5. Invocând eroarea de drept prevăzută la pct. 12) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, recurs ordinar declară avocatul Tarlev Pavel, în comun cu inculpatul Topada Boris.

În motivarea recursului ordinar, titularii indică că instanța de apel în mod eronat a casat sentința în partea recalificării acțiunilor inculpatului, or probele acuzării nu confirmă semnul calificativ „*săvârșită cu aplicarea altor obiecte pentru vătămarea integrității corporale și sănătății*”, învinuirea bazându-se pe presupuneri și nefiind clar ce probe ar dovedi folosirea obiectului dur-contondent de formă unghiulară. De asemenea semnul calificativ „*exprimând o vădită lipsă de respect față de societate*” nu se regăsește în dispoziția normei prevăzute de art. 287 alin. (1) Cod penal.

Totodată atât prima instanță cât și cea de apel greșit au dispus încasarea prejudiciului moral, or comportamentul părții vătămate a generat conflictul apărut între Zlatov Viaceslav și Topada Boris, iar primul nici nu a specificat ce gen de suferințe psihice i-au fost cauzate, gravitatea acestora.

Neîntemeiată consideră și soluția privind încasarea cheltuielilor de judecată pentru asistență juridică, partea vătămată neprezentând probe în confirmarea sumei de 20000 lei.

Astfel, la caz nu au fost prezentate dovada achitării onorariului avocatului, copia facturii de strictă evidență și lista detaliată a actelor /acțiunilor efectuate de avocat și a timpului aferent acestora.

Respectiv, ținând cont de complexitatea cauzei, de numărul de acte procesuale întocmite de avocatul părții vătămate, de numărul de ședințe la care avocatul a participat, de complexitatea problemei juridice ridicate și a timpului aferent, la caz cheltuielile de asistență juridică nu depășesc suma de 3000 lei.

În continuare, recurenții nu sunt de acord cu decizia și cât privește încasarea cheltuielilor de judecată în sumă de 448 lei, prevederile art. 227 Cod de procedură penală neprevăzând astfel de cheltuieli.

La caz, cheltuielile judiciare pentru efectuarea raportului de expertiză sunt cheltuieli efectuate în cadrul urmăririi penale întru acumularea probatoriului necesar și acestea sunt trecute în contul statului, cerința acuzării fiind neîntemeiată.

În baza celor invocate, se solicită casarea totală a deciziei și parțială a sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie respinsă cerința părții vătămate de a încasa prejudiciul moral și a admite parțial cerința lui Zlatov Viaceslav și a dispune încasarea din contul inculpatului în beneficiul părții vătămate a 3000 lei cu titlu de cheltuieli de judecată, pentru asistența juridică acordată.

6. Referință, în conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, depune procurorul care solicită admiterea recursului ordinar, casarea deciziei, prin prisma prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, și dispunerea rejudecării cauzei deoarece instanța de apel nu a respectat procedura de judecare a apelului.

7. Recursul ordinar este depus în termen legal, pronunțarea integrală a deciziei având loc la 02 martie 2021 iar recursul datează cu 25 martie 2021.

8. Judecând recursul ordinar în raport cu materialele cauzei, Colegiul Penal lărgit concluzionează că acesta urmează a fi admis, casată total decizia instanței de apel și dispusă rejudecarea cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, din următoarele considerente.

Jurisprudența CtEDO reiterează că, instanța de recurs este obligată de a rectifica eroarea de procedură comisă de instanțele ierarhic inferioare, în caz contrar, art. 6 CoEDO este încălcat, or se afectează echitatea procedurii (hotărârea *Leoni versus Italia*). Totodată practica națională constantă enunță că, în cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile ce urmează să le soluționeze instanța de apel, la judecarea apelului, hotărârea instanței de apel urmează a fi desființată, cu trimiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Reieșind din temeiurile de drept ale recursului declarat, se reține că recurenții invocă incidența cazului de casare prevăzut la pct. 12) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală și anume: *faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită*.

În speță, se constată prezența acesteia cât și a celei prevăzută de pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală – *decizia atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția* – ultima eroarea de drept se reține în baza efectului devolutiv al recursului și limitele lui, potrivit căruia *instanța de recurs este în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația condamnaților* (art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală).

Pornind de la dispoziția art. 434 Cod de procedură penală care stipulează că, *judecând recursul declarat împotriva deciziei instanței de apel, instanța de recurs verifică legalitatea hotărârii atacate pe baza materialelor din dosar și se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în recurs de titularul acestuia, verificându-se dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material*, Colegiul Penal lărgit statuează că speței îi este incidentă soluția prevăzută de art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală potrivit căreia, *judecând recursul, instanța este în drept să-l admită, cu casarea totală a hotărârii atacate și cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de*

judecatã, în cazul în care eroarea judiciarã nu poate fi corectatã la aceastã etapã a procedurilor, deoarece erorile de drept arãtate infra nu pot fi corectate în prezenta procedurã.

Într-un prim aspect Colegiul Penal lãrgit subliniazã cã nu poate fi admisã cerinþa recurenþilor de a menþine sentinþa în latura penalã de vreme ce:

a) sentinþa este adoptatã cu derogãri de la art. 394 alin. (1) pct. 1) și 5) Cod de procedurã penalã potrivit cãrora *partea descriptivã a sentinþei de condamnare trebuie sã cuprindã descrierea faptei criminale, consideratã ca fiind doveditã și încadrarea juridicã a acþiunilor inculpatului, motivele pentru modificarea învinuirii dacã la judecatã s-a efectuat așa ceva.*

În acest sens se menþioneazã cã prima instanþã, cu toate cã a exclus din încadrarea juridicã „aplicarea altor obiecte pentru vãtãmarea integritãtii corporale și sãnãtãtii” cât și „exprimarea unei vãdite lipsã de respect faþã de societate, le-a reþinut în circumstanþele de fapt a sãvârșirii infracþiunii, preluând învinuirea adusã lui Topada Boris, în aceastã parte.

Prin urmare, prima instanþã a admis o eroare de drept, or *descrierea faptei criminale, consideratã ca fiind doveditã*, nu corespunde cu *încadrarea juridicã a acþiunilor inculpatului*, fiind încãlcate prevederile art. 113 Cod penal.

b) au fost depãșite limitele învinuirii aduse, cât privește starea de drept reþinutã în seama lui Topada Boris.

Potrivit prevederilor art. 325 Cod de procedurã penalã *judecarea cauzei în primã instanþã se efectueazã numai în privinþa persoanei puse sub învinuire și numai în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu. Modificarea învinuirii în instanþa de judecatã se admite dacã prin aceasta nu se agraveazã situaþia inculpatului și nu se lezeazã dreptul lui la apãrare. Modificarea învinuirii în sensul agravãrii situaþiei inculpatului se admite numai în cazurile și în condiþiile prevãzute de prezentul cod.*

La caz, raportând starea de drept la prevederile enunþate supra, se reține cã Topada Boris a fost pus sub învinuire de sãvârșire a infracþiunii prevãzută de art. 287 alin. (3) Cod penal – *huliganismul agravat, adicã acþiunile care încalcã grosolan ordinea publicã, însoțite de aplicarea violenþei asupra persoanelor precum și acþiunile care prin conþinutul lor se deosebesc printr-o obrãznicie deosebitã, sãvârșit cu aplicarea altor obiecte pentru vãtãmarea integritãtii corporale și sãnãtãtii.*

Din lecturarea pãrþii descriptive a sentinþei se reliefeazã împrejurarea cã prima instanþã a calificat acþiunile lui Topada Boris în baza art. 287 alin. (1) Cod penal – *huliganismul, adicã acþiunile intenþionate care încalcã grosolan ordinea publicã, însoțite de aplicarea violenþei asupra persoanelor sau de ameninþarea cu aplicarea unei asemenea violenþe, de opunerea de rezistenþã violentã reprezentanþilor autoritãþilor sau altor persoane care curmã actele huliganice, precum și acþiunile care, prin conþinutul lor, se deosebesc printr-un cinism sau obrãznicie deosebitã.*

Astfel, prin reþinerea în seama lui Topada Boris a elementelor calificative ale laturii obiective, care nu i-au fost incriminate (*sau de ameninþarea cu aplicarea unei asemenea violenþe, de opunerea de rezistenþã violentã reprezentanþilor autoritãþilor sau altor persoane care curmã actele huliganice, precum și acþiunile care, prin conþinutul lor, se deosebesc printr-un cinism sau obrãznicie deosebitã*) prima instanþã a admis o eroare de drept în procesul judecãrii cauzei penale, or s-au depãșit

limitele învinuirii aduse, o învinuire în sensul agravării situației nefiind modificată, în corespundere cu prevederile art. 326 Cod de procedură penală de către acuzare.

În subsidiar, Colegiul Penal lărgit nu poate conchide nici asupra menținerii deciziei instanței de apel sau a pronunțării unei noi hotărâri în procedura de recurs pe motiv că instanța de apel, judecând apelurile:

a) în lipsa ordonanței de modificare a învinuirii în sensul agravării, a depășit limitele învinuirii aduse, inculpatului nefiindu-i incriminate semnele calificative „*adică acțiunile prevăzute la alin. (1) sau (2)*” cât și „*sau cu încercarea aplicării armei sau a altor obiecte*.”

b) nu a respectat prevederile art. 368 și 413 Cod de procedură penală conform cărora *inculpatul se audiază referitor la tot ce știe despre fapta pentru care cauza a fost trimisă în judecată și la judecarea apelului se aplică regulile generale pentru judecarea cauzelor în primă instanță, cu excepțiile prevăzute în Partea specială titlul II capitolul IV secțiunea 1.*

În acest context se menționează că potrivit materialelor cauzei penale, instanța de apel a fost sesizată despre greșita recalificare a acțiunilor inculpatului.

Din cercetarea materialelor cauzei rezultă că inculpatul, deși a fost prezent la judecarea apelurilor, nu a fost audiat asupra învinuirii aduse.

c) în partea descriptivă a deciziei, nu a făcut o apreciere a probelor, ci doar le-a enumerat și nu a indicat informația ce rezultă din ele și ce confirmă acestea.

În lumina jurisprudenței CtEDO, dreptul la un proces echitabil nu poate fi considerat efectiv decât dacă susținerile părților sunt examinate de către instanță, aceasta având obligația de a proceda la un examen efectiv al mijloacelor, argumentelor și elementelor de proba sau cel puțin de a le aprecia (hotărârea *Achina versus Romania*).

Mai mult ca atât, atunci când unei instanțe ierarhic superioare i se cere să examineze o cauză atât în fapt, cât și în drept și să facă o evaluare deplină a chestiunii vinovăției sau nevinovăției acuzatului, ea nu poate, ca o chestiune ce ține de un proces echitabil, să determine, în mod corespunzător, acele chestiuni fără o evaluare directă a probelor oferite (hotărârea CtEDO *Popovici versus Republica Moldova*).

Potrivit art. 101 Cod de procedură penală, *fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor – instanța de judecată fiind obligată să pună la baza hotărârii sale numai acele probe la a căror cercetare au avut acces toate părțile în egală măsură și să motiveze în hotărâre admisibilitatea sau inadmisibilitatea tuturor probelor administrate, or nici o probă nu are o valoare dinainte stabilită pentru organul de urmărire penală sau instanța de judecată.*

Aprecierea probelor este prerogativa instanței de fond și, ulterior, după caz, și a instanței de apel, atribuții pe care, în speța examinată, aceste instanțe nu le-au exercitat în conformitate cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală.

În speță, instanța de apel în rezultatul judecării apelurilor, urma să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate, în coroborare cu probele administrate, pe care urma să le aprecieze conform prevederilor art. 101 Cod de procedură penală și în concluziile sale să motiveze admiterea unor probe sau respingerea altora (art. 394 alin. (1) pct. 2) Cod de procedură penală).

Contrar acestor stricte prevederi legale, instanța de apel s-a pronunțat insuficient de clar asupra admisibilității sau inadmisibilității probelor administrate și cercetate, selectiv reținând conținutul unor probe la formarea concluziilor sale, fără a efectua o analiză mai amplă, ținând cont și de alte aspecte ce rezultă din conținutul ansamblului probator, precum și cele atenționate în apeluri, prezenta sau lipsa elementelor infracțiunilor imputate lui Topada Boris, efectuând o analiză și motivare neconvingătoare a concluziilor sale, deviind de la cerințele prevăzute la pct. 8) alin. (1) art. 417 Cod de procedură penală.

În consecință, hotărârea este bazată pe presupuneri, or nu s-a făcut o analiză multilaterală și coerentă a tuturor probelor și a legăturii dintre ele.

d) a încălcat prevederile art. 414 alin. (6) Cod de procedură penală potrivit cărora *instanța de apel nu este în drept de a-și întemeia concluziile pe probe ce nu au fost verificate în ședința de judecată a instanței de apel și nu au fost consemnate în procesul-verbal*, instanța de judecată fiind în drept de a pune la baza hotărârii numai acele probe, la cercetarea cărora părțile au avut acces în egală măsură.

La caz, se constată că instanța de apel în motivarea soluției adoptate asupra chestiunii ce ține de încasarea cheltuielilor de asistență juridică a pus proba anexată la f.d. 28 – bon de plată – însă această probă nu a fost obiect de studiu în instanța de apel (*a se vedea în acest sens procesul-verbal al ședinței de judecată din 16 decembrie 2020*).

e) a încălcat prevederile art. 414 alin. (5) Cod de procedură penală potrivit cărora *instanța de apel se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel*.

Conform regulii generale *hotărârile pronunțate de instanțele ierarhic inferioare trebuie să fie motivate atât în fapt, cât și în drept*, în corespundere cu prevederile legislației în vigoare, pentru a permite instanței ierarhic superioare de a verifica corespunderea hotărârii pronunțate cu legea. *Necesită a se avea în vedere că nu numai nemotivarea hotărârii, dar și motivarea insuficientă sau motivarea în termeni generali-vagi, reprezintă motiv de casare*.

Din lecturarea părții descriptive a deciziei rezultă că instanța de apel, prin fraze de ordin general, s-a expus asupra chestiunii ce ține de încasarea cheltuielilor de asistență juridică, fără a indica dacă cuantumul acestor cheltuieli este rezonabil reieșind din complexitatea cauzei, numărul de acte întocmite de apărător în cadrul cauzei penale cât și numărul de ședințe la care acesta a participat efectiv.

Tot aici, se menționează și că instanța de apel a omis să indice care sunt temeiurile ce au dus la respingerea solicitării avocatului Tarlev Pavel de a fi micșorat cuantumul despăgubirilor morale, prin prisma comportamentului imoral al părții vătămate.

În continuare, instanța de apel în partea motivantă a indicat la temeinicia sentinței în partea încasării prejudiciului material și a cheltuielilor de judecată, dar cu toate acestea a casat total sentința și a pronunțat o nouă hotărâre, inclusiv în latura civilă, cât privește încasarea prejudiciului material și a cheltuielilor de judecată.

Având în vedere cele relatate, Colegiului Penal lărgit conchide că, cele menționate afectează temeinicia hotărârilor adoptate de prima instanță și cea de apel, iar erorile procesuale admise de instanțele ce judecă fondul cauzei cad sub incidența prevederii art. 427 Cod de procedură penală și fundamentează concluzionarea casării deciziei instanței de apel cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel,

deoarece aceste erori nu pot fi corectate de instanța de recurs, or judecarea cauze în primă instanță cât și în cea de apel a avut loc cu derogări de la normele procesual-penale și nu permit preluarea concluziilor acestor instanțe.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care prevede procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile legii procesual-penale asupra tuturor motivelor invocate în apeluri, să verifice și să aprecieze probele administrate și examinate în instanță în strictă conformitate cu cerințele legii, cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate, să elucideze faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei date, să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate precum și să analizeze la modul convenit prezența sau lipsa vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunii imputate, ținând cont de motivele expuse în prezenta decizie și de motivele invocate în recursul declarat, iar ca urmare să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, care să corespundă prevederilor art. 417 Cod de procedură penală.

9. În conformitate cu art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul Penal lărgit

d e c i d e:

Admite recursul ordinar declarat de avocatul TARLEV Pavel în comun cu inculpatul TOPADA Boris, casează total decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Comrat din 18 ianuarie 2021 în cauza penală privindu-l pe **TOPADA Boris XXXXX** și dispune rejudecarea cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată.

Decizia pronunțată integral la 12 octombrie 2021.

Președinte

DIACONU Iurie

Judecători

CATAN Liliana

STRATULAT Galina

BURDUH Victor

BOICO Victor